

A zöld sziget tetején

DR. MAKLEIT LÁSZLÓ
(szöveg és kép)



Cashel romjai

Mikor van nálatok jó idő? – kérdeztem Írországból dolgozó barátomat, amikor a sziget legmagasabb pontjára tervezett túrára készültünk. „Itt állandóan esik, talán április-májusban lehet részletes napsütésben.” Ez elég konkrétan hangzott, így az indulást április közepére tűztük ki. Kezdeti kétfős létszámunk rövidesen nyolcra gyarapodott, bár néhányan csak a dublini városnézés és a helyben csapolt Guinness iránt mutattak élelkebb érdeklődést.

SÍRI SÖTÉTSÉG AZ ÖTEZER ÉVES SÍRKAMRÁBAN

Mielőtt a főváros környékét elhagytuk, felkerestük a Dublintól északra található ötezer éves építészeti emlékeket. A Boyne-folyó kanyarulatában álló megalit-építmények jóval korábban keletkeztek, mint a több fázisban készült dél-angliai Stonehenge, de a gízai piramisokat is 500 évvel előzik meg. A legnevezetesebb közü-



Útban Glendalough felé

lük Newgrange sírkamrája, ahová évente csak egyszer, a téli napforduló idején sűt be a nap, mindössze negyed órára. Nem tudom, milyen klíma uralkodott régen a szigeten, de a kor építészének és csillagászáknak akkor is tisztelettel kell adózni, ha ötezer évvel ezelőtt rendszeres lett volna itt a decemberi napsütés.

Másnap, útból Írország délnyugati oldalára, átszeltük a Wicklow-hegységet, és ellátogattunk Glendalough-ba, egy ősi kolostor romjaihoz. Ennek alapítása Szent Kevin nevéhez fűződik és a 6. századra tehető, bár a ma álló épületek és romok ennél későbbi keletűek. A legimpozánsabb építmény, a 33 méter magas, kerek torony kora bizonytalan, valószínűleg a 9–12. század közötti időszakban készült, és az egykori szerzetesek a vikingbetörések idején használták menedékkül. Az ország második legnagyobb városa és a déli terület központja Cork, ahol a kikötő mellett a Finnbar-székesegyház is megért egy sétát, majd este már a Killarney városka melletti hostelben készültünk az ír csúcs meghódítására.

KICSI CSÚCSON SOK ÉLMÉNY

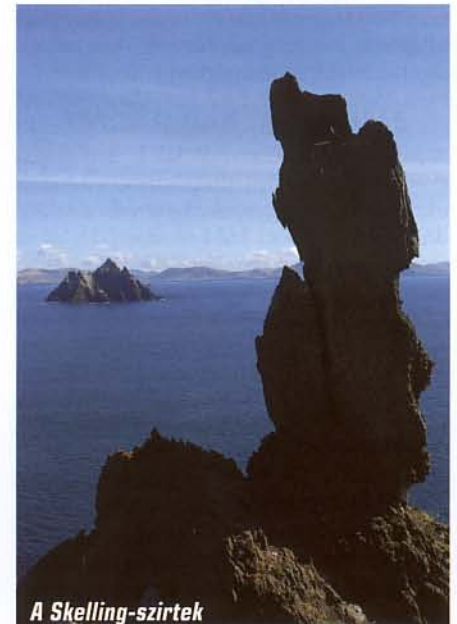
Az ország legmagasabb pontja, a többféle írásmódú Carrauntoohill 1040 méterével nem tartozik a jelentős csúcsok közé, fekvésének és klímájának köszönhetően azonban a túra során igazi magashegyi környezetben éreztük magunkat. Killarney hosteléből a Gaddagh River közelében, egy farm udvarán kijelölt parkolóig tartó utat a hosszabb távolság miatt még érdemes autóval megtenni, majd elindulhatunk a kítaposított ösvényen.

Turistajelzést nem találunk, de az út jól követhető, és több patakátkelés után, két tengerszem között haladva a csúcs nyergébe vezető Ördöglétra alatt ér véget. Az Ördöglétra nevével ellentétben jó időben kényelmesen járható: alul köves ösvény, majd sziklás terep következik, végül puhább, sáros szakasszal éri el a nyeret. Esőben mind a sziklás rész, mind a felső mély-

út csúszóssá, veszélyessé válhat. A nyeregben mindkét irányban pazar kilátás fogadott, majd hóban folytattuk utunkat, és kényelmes túrával rövidesen elértük az 1040 méteres csúcst.

VISSZHANGOS „MATTERHORN”

A kilátás még az eddigieket is felülmúlta. Kiseb-nagyobb tavak mindenfelé, a távolban pedig az Atlanti-óceán öblének tükre. A csípős hideg ellenére hosszan időztünk a csúcson. A visszafelé vezető út kissé harsányra sikeredett, a völgy jellegéből adódóan ugyanis igen intenzív a visszhangképződés. Egész mondatokat hallhatunk újra, a visszhangot pedig a szemközti hegy még egyszer megismételte. Kicsi csúcs – sok élmény, így tudtuk összefoglalni a nap történetét, amikor hét óra elteltével a parkolóba értünk. „Irish Matterhorn” – így nevezik egyesek az ország legmagasabb hegyét. Ez azért erős túlzás, a mászás túraboton kívül más segédeszközt



A Skelling-szirtek



A madárvárta lát képe a Skelling Michael romjairól

még a havas szakaszon sem igényelt, Kékesről azonban szó sincs. A Carrauntoohill és az ezt magában foglaló – még nyelvtörőbb elnevezésű – Macgillycuddy's Reeks a kisebb magasság ellenére összképében a Magas-Tátrára vagy a Retyezátra emlékeztetheti a túrázókat.

TENGERRE MAGYARI!

Írország természeti látnivalói között kiemelkedő helyet foglal el az óceán. Délen elsősorban a Dingle-félsziget és a partoktól tizenkét kilométernyire fekvő Skelling-szigetek nyújtanak felejthetetlen élményt. Évente nincs tíz ilyen verőfényes nap, mondták a helyiek, amikor Portmagee-ben hajót béreltünk és a szigetek felé indultunk. Először a madarak által benépesített Little Skelling-sziklát hajóztuk körbe, ahol az állatvilág védelme érdekében a kikötés tiltott. A víz közelében szürke fókák pihentek, kissé távolabb delfinek ugráltak, a madárvárta különlegességét azonban a szula-kolónia jelenti. A kikötőben kapott tájékoztató szerint ebből a sirálynál nagyobb, sárga nyakú madárból itt fészkel a Föld második legnagyobb csapata. A szomszédos Skelling Michael-szigeten engedélyezett a kikötés, és a szirt csúcsára is felkapaszkodhatunk. A szikla tetején láthatjuk annak a kolostornak a maradványait és néhány helyreállított lakóépületet, amit a krónikák szerint 588-ban, tehát közel 1500 évvel ezelőtt alapított néhány szerzetes. Az aszkéta életű barátok végül 1100 táján hagyták el a kietlen

helyszínt. Később ugyan évente zarándoklat indult a szirtre, állandó település azonban nem létesült, és a nehéz megközelíthetőség miatt az utóbbi évekig a turisták sem lepték el a szigetet. Az emlékhely nagyon jó állapotban maradt az utókorra. Az UNESCO világörökségei között két írországi helyszín található, a már említett Newgrange és környékének megalitépítményei és a Skelling Michael romjai.

HÁNY LEVELŐ SZENT PATRIK LÓHERÉJE?

A korai kereszténység emlékeivel útban Dublin felé is találkozhatunk. Cashel városában szintén romokban áll az a katedrális, melynek helyén Szent Patrik egy lóherét leszakítva magyarázta el leendő híveinek a Szentháromság lényegét. Az 5. században élt Patrik Írország mellett a bányászok, kádárok, kovácok és borbélyok védőszentje lett, a lóhere pedig az ország egyik nemzeti szimbólumává vált. A katedrális közelében egy korábbi bencés templom monumentális romját is felkereshetjük.

Írország hosszú és mozgalmas történelmének csak látszólag mond ellent, hogy a főváros, Dublin első számú látványossága mindössze néhány éve, 2003-ban készült. A térré szélesedő O'Connell Street közepén emelkedik a 120 méteres Spire (Csúcs), vagy hivatalosan a Fény Emlékműve, melyet a világ legmagasabb szobrának tartanak. Fialat kora ellenére a Spire is az ír történelem része, helyén ugyanis korábban Nelson emlékoszlopa állt, melyet az IRA 1966-ban felrobbantott.

IRODALMI SÉTÁK

Szent Patrik neve természetesen Dublinban sem ismeretlen, a róla elnevezett székesegyház különlegességét azonban egy irodalmi vonatkozás adja. Itt működött esperesként több mint harminc éven át Jonathan Swift, akinek nevét a Gulliver kalandjairól szóló művei miatt a gyermekek is ismerik. Az irodalmi emlékhelyek iránt érdeklődők számára Dublin igazi kincsesbánya. Swift mellett James Joyce, Oscar Wilde, George Bernard Shaw vagy Samuel Beckett csak a legnevesebbek azok közül, akiknek szobrával vagy tevékenységének mementójával találkozhatunk.



A rajongók számára az utazási irodák mindezek felkeresésére irodalmi sétákat is szerveznek.

A könnyedebb szórakozást kedvelők találkahelye a Temple Bar. Az elnevezés a bár és az utca neve mellett egy egész negyedet jelöl, ahol az élet nem csak a pubokban zajlik. A sörözők előtti járdákon az utcai muzikusok a hangszerek és a zenei hozzáértés széles skáláját vonultatják fel. A hétvégén a Temple Bar megtelik fiatalokkal, a hostelekben alig lehet helyet találni.

Bár Dublin méretét tekintve nem vetekedhet más európai fővárosokkal, almasnak semmiképp nem nevezhető. A nevezetességek és a sörözők felkeresése mellett mi is elidőztünk a tavaszi színpompába öltözött parkokban és végigsétáltunk a Liffey-folyó oldalára (töltésére) épített pallón, ahol sokan talán az év első napsugarainak örültek. Jó ötlet volt, hogy a zöld és virágzó sziget felkeresését tavaszra időzítettük.



Kilátás a Carrauntoohill csúcsán



A fővárosban is sok a zöld (Trinity College)